

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
ōṃ namō bhagavatē vāsudēvāya

maharṣi vēdavyāsapraṇītaṃ śrīmadbhāgavatamahāpurāṇam
॥ pañcamaskandhē dvitīyō'dhyāyaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
ōṃ namō bhagavatē vāsudēvāya
śrīmadbhāgavatamahāpurāṇam
॥ pañcamaskandhē dvitīyō'dhyāyaḥ ॥

śrīśuka uvāca

ēvaṃ pitari sampravṛttē tadanuśāsanē vartamāna
āgnīdhrō jambūdvīpaukasah prajā
aurasavaddharmāvēkṣamāṇah
paryagōpāyat ॥ 1 ॥

sa ca kadācitpitṛlōkakāmah
suravaravanitākrīḍācaladrōṇyāṃ
bhagavantam viśvasṛjāṃ patimābhṛtaparicaryōpakaraṇa
ātmaikāgryēṇa tapasvyārādhayāmbabhūva ॥ 2 ॥

tadupalabhya bhagavānādipurūṣah sadasī gāyantīm
pūrvacittim nāmāpsarasamabhiyāpayāmāsa ॥ 3 ॥

sā ca tadāśramōpavanamatiramaṇīyam vividhanibiḍaviṭapi -
viṭapanikarasaṃśliṣṭapuraṭalatārūḍhasthalavihaṅgamamithunaiḥ
prōcyamānaśrutibhiḥ pratibōdhyamānasalilakukkuṭa -
kāraṇḍavakalahaṃsādibhirvicitramupakūjitāmalajalāśaya -
kamalākaramupababhrāma ॥ 4 ॥

tasyāḥ sulalitagamanapadavinyāsagativilāsāyāścānupadaṃ
 khaṇakhaṇāyamānaruciracaraṇābharaṇasvanamupākārṇya
 naradēvakumāraḥ samādhiyōgēnāmīltanayanānalīnamukula -
 yugalamīśadvikacayya vyacaṣṭa || 5 ||

tāmēvāvidūrē madhukarīmiva sumanasa upajighrantīm
 divijamanujamanōnayanāhlādadughairgativihāravrīḍā -
 vinayāvalōkasusvarākṣarāvayavairmanasi nṛṇām
 kusumāyudhasya vidadhatīm vivaraṃ nijamukhavigalitā -
 mṛtāsavasahāsabhāṣaṇāmōdamadāndhamadhukara -
 nikarōparōdhēna drutapadavinyāsēna valguspandanastana -
 kalaśakabarabhāraraśanām dēvīm tadavalōkanēna
 vivṛtāvasarasya bhagavatō makaradhvajasya vaśamupanītō
 jaḍavaditi hōvāca || 6 ||

kā tvam cikīrṣasi ca kiṃ munivarya śailē
 māyāsi kāpi bhagavatparadēvatāyāḥ |
 vijyē bibharṣi dhanuṣī suhr̥dātmanō'rthē
 kiṃ vā mṛgān mṛgayasē vipinē pramattān || 7 ||

bāṇāvimau bhagavataḥ śatapatrapatrau
 śāntāvapuṅkharucirāvatitigmadantau |
 kasmai yuyuṅkṣasi vanē vicaran na vidmaḥ
 kṣēmāya nō jaḍadhiyām tava vikramō'stu || 8 ||

śiṣyā imē bhagavataḥ paritaḥ paṭhanti
 gāyanti sāma sarahasyamajasramīśam |
 yuṣmacchikhāvilulitāḥ sumanō'bhivṛṣṭīḥ
 sarvē bhajantyṛṣigaṇā iva vēdaśākhāḥ || 9 ||

vācaṃ paraṃ caraṇapañjaratittirīṇāṃ
 brahmannarūpamukharāṃ śṛṇavāma tubhyam |
 labdhā kadambaruciraṅkaviṭaṅkabimbē
 yasyāmalātaparidhiḥ kva ca valkalaṃ tē || 10 ||

kiṃ sambhṛtaṃ rucirayōrdvija śṛṅgayōstē
 madhyē kṛśō vahasi yatra dṛśiḥ śritā mē |
 paṅkō'ruṇaḥ surabhirātmaviṣāṇa īdṛg
 yēnāśramaṃ subhaga mē surabhīkarōṣi || 11 ||

lōkaṃ pradarsāya suhṛttama tāvakaṃ mē
 yatratya itthamurasāvayavāvapūrvau |
 asmavidhasya mana unnayanau bibharti
 bahvadbhutaṃ sarasarāsasudhādivaktrē || 12 ||

kā vā'tmavṛttiradanāddhaviraṅga vāti
 viṣṇōḥ kalāsyanimiṣōnmakarau ca karṇau |
 udvignamīnayugalaṃ dvijapaṅktiśōci -
 rāsannabhṛṅganikaraṃ sara inmukhaṃ tē || 13 ||

yō'sau tvayā karasarōjahataḥ pataṅgō
 dikṣu bhraman bhramata ējayatē'kṣiṇī mē
 muktaṃ na tē smarasi vakrajaṭāvarūthaṃ
 kaṣṭō'nilō harati lampāṭa ēṣa nīvīm || 14 ||

rūpaṃ tapōdhana tapaścaratāṃ tapōghnaṃ
 hyētattu kēna tapasā bhavatōpalabdham |
 cartuṃ tapō'rhasi mayā saha mitra mahyaṃ
 kiṃ vā prasīdati sa vai bhavabhāvanō mē || 15 ||

na tvāṃ tyajāmi dayitaṃ dvijadēvadattaṃ
 yasmin manō dṛgapi nō na viyāti lagnaṃ |
 māṃ cāruśṛṅgyarhasi nētumanuvrataṃ tē
 cittaṃ yataḥ pratisarantu śivāḥ sacivyaḥ || 16 ||

śrīśuka uvāca
 iti lalanānunayātiviśārādō grāmyavaidagdhyayā
 paribhāṣayā tāṃ vibudhavadhūṃ vibudhamatiradhisabhā -
 jayāmāsa || 17 ||

sā ca tatastasya vīrayūthapatērbuddhiśīlarūpavayaḥ -
 śriyaudāryēṇa parākṣiptamanāstēna sahāyutāyuta -
 parivatsarōpalakṣaṇaṃ kālāṃ jambūdvīpapatinā
 bhaumasvargabhōgān bubhujē || 18 ||

tasyāmu ha vā ātmajān sa rājavara āgnīdhrō
 nābhikimpuruṣaḥarivarṣēlāvṛtaramyakahiraṇmayakuru -
 bhadraśvakētumālasamjñān nava putrānajanayat || 19 ||

sā sūtvātha sutān navānuvatsaraṃ gṛha ēvāpahāya
 pūrvacittirbhūya ēvājaṃ dēvamupatasthē || 20 ||

āgnīdhrasutāstē māturanugrahādaupattikēnaiva
 saṃhananabalōpētāḥ pitrā vibhaktā ātmatulyanāmāni
 yathā bhāgaṃ jambūdvīpavarṣāṇi bubhujuh || 21 ||

āgnīdhrō rājātrptaḥ kāmānāmapsarasamēvānudina -
 madhimanyamānastasyāḥ salōkatāṃ śrutibhiravārundha
 yatra pitarō mādayantē || 22 ||

samparētē pitari nava bhrātarō mēruduhitṛmērudēvīm
pratirūpāmugradaṁṣṭrīm latām ramyām śyāmām
nārīm bhadrām dēvavītimiti saṁjñā navōdavahan || 23 ||

|| iti śrīmadbhāgavatē mahāpurāṇē pāramahaṁsyām saṁhitāyām
pañcamaskandhē āgnīdhravarṇanaṁ nāma dvitīyō'dhyāyaḥ ||